

FOR AT DERE SKAL TRO

Johannes kapittel 4

Å gå gjennom Samaria var ikke den anbefalte eller vanlige veien for jøder å gå. De gikk utenom. Grunnen var fiendskapet mellom jødene og samaritanene. Johannes presisjon, at Jesus *måtte* gjennom Samaria (vers 4), kan også oversettes med *nødvendig*. Slik Johannes skriver dette er det helt klart at Jesus hadde et oppdrag i Samaria.

For at dere SKAL TRO

Bibelgruppeopplegg over
Johannesevangeliet 1–12

VEGARD F. SOLTVEIT

Utgitt på Sambåndet forlag i samarbeid med
Den norske Israelsmisjon og ImF-UNG

Fortellingen handler om ei kvinne som har hatt flere menn, men denne dagen var det nødvendig at hun fikk møte en mann som er annerledes alle andre menn. Det var nødvendig – og Jesus ønsket det selv. Det var derfor han kom til jorden, for å kalle og møte syndere, gi oppreisning og sette mennesker ut i ekte frihet (**Mark 2,17**).

Denne fortellingen er også et møte mellom Jesus og en ikke-jøde. Jesus er for alle, uansett folkeslag og hudfarge.

Samtale- og refleksjonsspørsmål:

- Er det noen du ikke vil omgås, og hvorfor tror du det er slik?

Jesus er fullt ut menneske og fullt ut Gud. Slik som oss ble han både sliten, sulten og tørst. Derfor ba han også om drikke. Han var ikke annerledes på den måten – men som en av oss. Samtidig er han Gud, og dermed helt annerledes. Lik og annerledes på én og samme tid. Det er denne mannen kvinnen ved Sykars brønn møter.

Johannes gjør leserne oppmerksom på at møtet skjedde «*omkring den sjette time*». Den varmeste tiden på døgnet. Vanligvis hentet ingen vann på dette tidspunktet. Vannhenting skjedde trolig på et annet tidspunkt, når det var litt svalere. Da kunne kvinnene møtes, hente vann og ha fellesskap ved brønnen. Når solen stod midt på himmelen var det for varmt til det.

Dermed var det som regel tomt ved brønnen midt på dagen. Ingen gikk dit da, utenom ei. Det var ei som trolig ikke ville treffe de andre i byen. Ei som følte skam og skyld. Ei som valgte å hente vann på et tidspunkt ingen andre var der. Men denne dagen er det én som venter på henne. Mannen fra Nasaret måtte treffe henne.

Studer samtalen mellom kvinnen og Jesus. Hva snakker de om? Minner ikke dette om samtalen mellom Jesus og Nikodemus? Slik Nikodemus ikke skjønnte hva Jesus mente, skjønner heller ikke kvinnen hva Jesus mener med *det levende vann*.

Hun vet enda ikke at det er Gud hun har en samtale med. Da ville hun skjønt at det egentlig ikke er Jesus som trenger hennes hjelp, men hun som trenger hans. «*Guds gave*» er Jesus selv (Joh.3,16), og denne gaven er evig liv i Jesus Messias (**Rom 6,23**).

Refleksjonsspørsmål:

- På hvilken måte kan vi møte mennesker som har rotet det til?

Møte med frihetens konge

Det norske ordet *frelse* kommer av det gammelnorske ordet – «*fri-halset*». Det henspiller på en slaves befrielse, da halsjernet rundt nakken hans/hennes ble fjernet. Først da var slaven fri fra det som bandt han/henne. Jesus sier «*får Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri*» (Joh.8,36). Det er dette som skjer med kvinnen ved Sykars brønn. Vi ser ei kvinne som går fra å være bundet av skam og skyld til å være fri og frimodig. Fra å være alene og borte fra folk, til å løpe inn i byen og vitne for folkemassen.

Hva har skjedd? For det første møter Jesus henne slik hun er. Hun tror at Jesus ikke vet hvor «gale det står til», men det gjør han. Da Jesus avdekker og avslører henne, skjer det på en slik måte at hun blir frimodig. For Jesus er ikke ute etter å arrestere henne, men å sette henne fri. I sitt første brev skriver Johannes at Jesus tilgir og renser oss fra all urett, der syndene blir bekjent (**1 Joh 1,9**). Det er djevelen som vil binde og holde mennesker i mørke. Jesus kom for å løse bånd og sette undertrykte i frihet. Et annerledes møte, med en annerledes mann – der avsløring av synd fører til glede og frihet.

Kvinnen vet at en dag kommer Messias, «*og når han kommer, skal han fortelle oss alt*». Her kommer Johannes inn på selve kjernen i sitt evangelium – å vitne om at Jesus er Messias.

Møtet og samtalen med Jesus gjør noe med kvinnen. Hun lar vannkrukken stå, og går inn i byen. Der roper hun ut, «*kom og se ...*». Dette er det samme som Andreas sier til Simon Peter, da han har fått møte Messias (**Joh 1,47**). Kvinnen inviterer folket i Sykar til å møte en mann som er annerledes – han som er Guds Messias.

Samtalespørsmål:

- Slik vi lever og omtaler hverandre, legger vi til rette for at mennesker kan få frihet?

Jesus sier til disiplene at høsten er moden. Jesus ønsker å sette mennesker fri, og tiden er nå. La oss henge oss på, og være med. Kvinnen ved brønnen sitt vitnesbyrd om Jesus ble til vekkelse. Det siste vi hører fra denne byen i bibelen er vitnesbyrdet «*vi vet at han virkelig er verdens frelser*» (vers 42). Det var nødvendig at Jesus kom til byen, om de skulle bli satt virkelig fri. Fri fra skam, fri fra synd og fri fra dommen og døden.